

Hans Söderström
Stadsmiljö
08-508 261 23
hans.soderstrom@tk.stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2008-06-17

Dagvattenhantering i Stockholm. Lägesrapport.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner lägesrapporten
2. Trafik- och renhållningsnämnden uppdrar åt kontoret att i samråd med berörda förvaltningar utarbeta förslag till ny dagvattenstrategi för Stockholm

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadens arbete med dagvatten sker enligt beslut i fullmäktige från 2002. Ny VA-lagstiftning och ny tolkning av miljölagstiftningen innebär att fullmäktigebeslutet delvis är satt ur spel. Kontoret föreslår en analys av ny och befintlig lagstiftning för att klarlägga ansvarsförhållandena inom staden. Kontoret bör i samverkan med berörda förvaltningar utarbeta ett förslag till långsiktigt hållbar dagvattenstrategi där vattenfrågorna prioriteras och anpassas mot Vision Stockholm- 2030. Berörda nämnder föreslås även denna gång föra upp strategin för beslut i kommunfullmäktige.

Bakgrund

Beslut i KF om strategi för dagvatten

Stadens arbete med dagvatten har sin utgångspunkt i beslut i kommunfullmäktige 2002-10-07 ”Dagvattenstrategi för Stockholm”. Dagvattenstrategin är resultatet av ett av Stockholm Vatten AB:s styrelse, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden gemensamt utarbetat förslag till dagvattenstrategi, där ansvar och kostnader för omhändertagande av

dagvatten inom staden regleras. I fullmäktigebeslutet konstaterades att fördelningen av ansvar för dagvattnet tidigare varit otydligt och det är av största vikt att en enhetlig strategi för dagvatten antas. Ett avtal tecknades i enlighet med beslutet mellan Stockholms stad genom dess gatu- och fastighetsnämnd och Stockholm Vatten AB varigenom strategin fastställdes.

Den beslutade strategin innebär att Stockholm Vatten AB har ett helhetsansvar för avledning och rening av dagvatten med därtill hörande anläggningar. Detta innebär att Stockholm Vatten AB i egenskap av verksamhetsutövare gör den tekniska, ekonomiska och miljömässiga bedömningen av var och hur dagvattnet skall ledas och renas. Bedömningar av om miljöbalkens hänsynsregler uppfylls görs i samråd med miljöförvaltningen.

Drivkraften för berörda förvaltningar och bolaget var att genom dagvattenstrategin med tillhörande avtal skapa förutsättningar för att minska bidraget av miljöskadliga ämnen från dagvatten till recipient eller till reningsverk samt göra detta på ett entydigt och rationellt sätt där stadens kompetenser och ekonomi utnyttjas på bästa sätt.

Avtalet innebar vidare att medel överfördes till bolaget från stadsdelsnämndernas och trafikkontorets driftbudget och från exploateringskontorets investeringsbudget för nyanläggning. I enlighet med beslutet om dagvattenstrategi bildades en styrgrupp, en arbetsgrupp och en samordningsgrupp, med representanter från berörda förvaltningar, för genomförande av olika åtgärder. Det skall framhållas att Stockholm Vatten AB även har ansökt om och erhållit medel ur miljömiljarden för uppförande av ett flertal reningsanläggningar för dagvatten under senare åren.

Nya förutsättningar

Avtalet om dagvattenstrategin mellan staden och bolaget har delvis satts ur spel genom olika beslut och nya bedömningar som skett under senare tid. Kommunfullmäktige har 2007-11-05 beslutat om nya principer för vatten- och avloppstaxa för Stockholms stad efter förslag från Stockholm Vatten AB. Grunden för detta är den nya lagen om allmänna vattentjänster samt EU:s ramdirektiv för vatten. Trafikkontoret har övertagit ansvaret för brunnsrensningar i gatumark från 2008, vilket enligt avtalet för dagvattenstrategin skulle utföras av Stockholm Vatten AB.

Miljöförvaltningen har i tjänsteutlåtande till Miljö- och hälsoskyddsnämnden 2008-06-10 ”Anmälan av tillsynskampanj – reningsanläggningar för trafikdagvatten” redovisat en ny tolkning av miljöbalken och tillhörande förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som innebär att inrättandet av en reningsanläggning för dagvatten är en sådan miljöfarlig verksamhet som

skulle innebära anmälningsplikt enligt förordningen. Detta medför att förordningen om egenkontroll som gäller tillståndspliktiga och anmälningspliktiga verksamheter kan tillämpas vilket medför krav på en lagreglerad administration och dokumenthantering riktad till verksamhetsutövaren. Enligt tjänsteutlåtandet anser miljöförvaltningen att trafikkontoret är verksamhetsutövare i fråga om dagvattenhantering.

Miljöförvaltningen anser sammanfattningsvis beträffande trafikkontoret följande:

- Sammanställningar över stadens anläggningar för trafikdagvatten behöver uppdateras och kompletteras.
- Det organisatoriska ansvaret för dagvattenanläggningarna behöver fastställas och dokumenteras.
- Driftansvaret för respektive dagvattenanläggning behöver klarläggas.
- Dokumenterade skötselrutiner behöver tas fram för dagvattenanläggningarna.

Kontorets synpunkter

Stockholm stads arbete med vattenfrågorna har skapat en vattenkvalitet mitt i storstaden som väcker internationell uppmärksamhet. Det är unikt med en vattenkvalitet som tillåter bad nära nog överallt i stadens omfattande vattenområden. Detta är resultatet av ett långsiktigt arbete med utbyggnad av reningsverk för avloppsvatten och fördröjningsmagasin för att undvika breddning vid stor nederbörd.

De senaste tio åren har arbetet fokuserat mer på att ta hand om och rena dagvatten från olika områden samt utnyttja dagvattnet som resurs. I detta arbete har Stockholm Vatten varit en stark pådrivare och resurs i egenskap av ansvarig för VA- frågor inom staden och mycket hög kompetens inom fackområdet. Det har mot den bakgrunden varit ekonomiskt och resultatmässigt fördelaktigt för staden att samla verksamhetsansvaret på Stockholm Vatten AB. Utmärkande för framgångarna har också varit det goda samarbetsklimatet i arbetsgrupperna där olika förvaltningar och nämnder har kunnat samarbeta på ett obyråkratiskt sätt mot gemensamma mål och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Vi konstaterar att omvärldsförutsättningarna förändras när det gäller stadens arbete med dagvattenfrågor, vilket ställer krav på flexibilitet och översyn av ansvarsfrågan och arbetsmetoder. Det finns behov av att mot bakgrund av den nya VA- lagstiftningen se över befintliga samarbetsavtal mellan staden och bolaget för att klarlägga både taxefrågor, markförläggningsfrågor samt hur ansvaret inom stadens olika nämnder skall fördelas.

Den tolkning av miljöbalken med tillhörande förordningar som miljöförvaltningen nu gjort behöver analyseras närmare för att få klarhet i om tolkningen är juridiskt korrekt. Dessutom är det enligt kontorets uppfattning Stockholm Vatten AB som under alla förhållanden är verksamhetsutövare, vad gäller anläggningar för dagvatten, enligt beslut i fullmäktige.

Den nu redovisade tolkningen innebär under alla förhållanden att ansvarsfördelningen mellan stadens nämnder och bolag behöver fastställas i detalj, så att rätt verksamhetsutövare kan bli föremål för miljöförvaltningens tillsynsinsatser.

Det är vår uppfattning att en samlad översyn av dagvattenstrategin behöver genomföras för att klarlägga hur stadens arbete med dagvattenfrågor skall bedrivas i framtiden och med sikte på stadens - Vision Stockholm 2030 - en stad i världsklass. Visionen syftar till att Stockholm skall bli världsledande på bl.a. miljöteknik. Det framgångsrika arbetet med dagvattenfrågor i Stockholm bör utvecklas. Med hänsyn till att nuvarande dagvattenstrategi är beslutad i kommunfullmäktige bör resultatet av en sådan översyn föras upp till nytt beslut i fullmäktige efter beredning i ansvariga nämnder.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att Trafik- och renhållningsnämnden uppdrar åt kontoret att i samverkan med berörda förvaltningar samt stadsledningskontorets juridiska avdelning göra en analys av miljörättsliga och kommunalrättsliga aspekter på dagvattenhanteringen. I denna analys skall även ingå markägar- och markförläggningsfrågor samt förslag till kostnadsfördelning mellan staden och bolaget. Översynen syftar till en ny dagvattenstrategi där nuvarande oklarheter är undanröjda och där fokus är inriktad på vattnet som en tillgång för staden.

Slut